



GORICA - V dvorani centra Bratuž predstavili knjigo Cena domoljubja

Zgodba o padalcih diši po junakih in vohunih

Avtor, John Earle, se je v londonskih arhivih dokopal do še neraziskanih dokumentov

Knjigo Cena domoljubja Johna Earla, ki je v marsičem povezana z Gorico in njeno širšo okolico, so v torek predstavili v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Komorna dvorana je bila pretesna, da bi sprejela vse, ki so prišli prisluhnit pripovedim o času, zaznamovanem s spopadi ljudi in ideologij. Naj še zabeležimo, da je na knjižni predstavitvi prevladovala starejša generacija, zlasti tista, ki je na lastni koži doživljala drugo svetovno vojno.

Earlova knjiga, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu, opisuje manj znano dogajanje med drugo svetovno vojno tudi na Goriškem. Pripoveduje o slovenskih padalcih, ki so jih v Egiptu izurili Angleži in so jih že leta 1943 spustili na naša tla, kjer so se pridružili partizanom. Žal so bili nekateri med njimi po vojni obtoženi vohunstva in se je za njimi izgubila vsaka sled. Vprašanje, ali so bili padalci junaki ali angleški vohuni, je bilo izhodišče za razpravo na goriškem večeru. Poleg centra Bratuž sta ga priredila še tržaška založba Mladika, ki je knjigo izdala, in pa Krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič iz Gorice.

Uvodoma je pozdravil časnikar Jurij Paljk, nakar je potek večera vodil radijski in televizijski novinar Ivo Jevnikar, ki je odlični poznavalec zgodbe o slovenskih padalcih. Pojasnil je, da je knjiga izšla v angleščini že leta 2005, v italijanščini pa tri leta kasneje. Zasluga za njen izid v slovenščini gre Mladiki, ki se je z nemajhnim finančnim in organizacijskim naporom vrgla v prevod in tisk dragocene knjige, vrednost katere je predvsem v tem, da odkriva marsikaj še neznanega ali malo poznane. Avtor knjige, angleški novinar John Earle, ki že preko dvajset let živi v Trstu, je bil prisoten na goriški predstavitvi. Navzoči so bili tudi prevajalka Nataša Stanič, ki živi v Londonu, 93-letni Stanko Simčič iz Bilj, eden zadnjih še živečih padalcev, ter Stojan Fakin, brat enega od padalcev. 88-letni Earl je zbrane v dvorani centra Bratuž najprej presenetil z zelo dobrim znanjem slovenskega jezika. Med vojno je bil član angleških misij v Jugoslaviji - v Srbiji, Črni gori in Bosni -, je povedal in pojasnil, da je do zamisli, da bi raziskal in napisal knjigo o slovenskih padalcih, prišel povsem naključno. Pred leti se je udeležil proslave ob obletnici partizanske tiskarne na Vojskem in je tam prišel v stik z enim od padalcev, ki mu je zaupal svojo življenjsko zgodbo. V londonskih arhivih se je nato dokopal do pomembnih, še neraziskanih dokumentov, prišel pa je tudi v stik z drugimi še živečimi padalci in z Ivom Jevnikarjem, ki mu je posređoval

dodatno dokumentacijo.

O svojem pristopu do slovenskega prevoda Earlove knjige je spregovorila Nataša Stanič, ki poučuje v Londonu in uva-ja v slovenski jezik večino diplomatov, ki odhajajo na konzularna predstavništva v Slovenijo. S svojim pripovedovanjem, začinjenim s pristnim humorjem, pa je pu-

bliko osvojil nekdanji padalec Stojan Simčič, ki je bil med vojno saboter in je v zrak pognal marsikateri okupatorski vlak. Nazadnje je spregovoril še Stojan Fakin, ki je najbolj zaslužen za to, da so bili padalci rehabilitirani in jih je priznala tudi zveza slovenskih borcev. Prisotnim na goriškem večeru je med drugim zaupal pretresljivo pri-

poved o tragični usodi svojega brata padalca. Fakin ima tudi zaslugo, da je bila na pročelju njihove domačije pred leti postavljena spominska plošča izginulim padalcem. Ob udeležbi veleposlanikov Velike Britanije in Združenih držav Amerike poteka vsako leto 11. novembra ob takojšnji plošči spominska svečanost. (vip)

Jevnikar (z leve), Simčič, Earle, Staničeva in Fakin na goriški predstavitvi Cene domoljubja

BUMBACA



GORICA - Mednarodni klavirski natečaj za nagrado Giuliano Pecar

V mestu sedemdeset talentov

Tekmovanje se bo začelo 23. novembra - Kvalifikacije v centru Lojze Bratuž, nagrajevanje v deželnem avditoriju



V sredini predsednica organizacijskega odbora Elisabetta Pecar

BUMBACA

Med 23. in 28. novembrom bo Gorica gostila 70 mladih in perspektivnih pianistov iz držav vsega sveta, ki bodo tekmovali na deveti izvedbi mednarodnega klavirskega natečaja za nagrado mesta Gorice in posebno nagrado Giuliano Pecar. Tekmovanje, ki so ga predstavili včeraj na goriškem županstvu, prireja glasbeno združenje Florestan, pri njegovi organizaciji pa sta aktivno sodelovali Kulturni center Lojze Bratuž in Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Prestižni natečaj z dvojno nagrado prirejajo s finančno podporo dežele FJK, občine Gorica, Fundacije Goriške hranilnice, goriške pokrajine in drugih pokroviteljev.

Kvalifikacije, ki se bodo začele v ponedeljek, bodo kot vsako leto potekale v dvorani centra Bratuž, nagrajevanje in koncert zmagovalcev pa bosta na vrsti v soboto, 28. novembra, v deželnem avditoriju v Gorici. Za nagrado mesta Gorice tekmu-

jejo pianisti od 9. do 18. leta, za nagrado Pecar pa izvajalci do 35. leta. Publika bo lahko brezplačno sledila vsem avdicijam in tudi zaključnemu večeru, ki se bo začel ob 20.30.

»Tudi mi se spopadamo s krčenjem prispevkov, vendar smo se tudi letos potrudili in ohranili visoko raven prireditve. Na prihodnji, jubilejni izvedbi, si bomo prizadevali tudi za sodelovanje orkestra,« je povedala predsednica organizacijskega odbora Elisabetta Pecar, ki se je zahvalila za sodelovanje tudi predsednici KC Bratuž Franki Žgavec, Alessandri Schettino in ravnatelju centra Komel Silvanu Kerševanu. Občinski odbornik Antonio Devetag je ocenil, da je nagrada Pecar med najbolj pomembnimi mestnimi prireditvami, umetniški vodja Sijavuš Gadžijev pa je opozoril tudi na kakovost žirije, ki jo sestavljajo Dario De Rosa, Vincenzo Balzani, Igor Iazko, Erwin Kropfitch in Gadžijev sam. (Ale)

NOVA GORICA - Stasijevo knjigo »Intorno a Gorizia« predstavili na kromberškem gradu

V iskanju izgubljenega spomina

Romoli: »Brez kančka nacionalizma ali revanšizma ... Gorica si je s schengnom ponovno prisvojila svoje ozemlje« - Na obzoru prevod knjige

Srečanja v Goriškem muzeju in Kromberku ob torkovih večerih, ki jih popestrijo predavanja ali predstavitve knjig, so postala že stalnica. Povabilu direktorja muzeja Andreja Malniča se je tokrat odzval Dario Stasi s knjigo »Intorno a Gorizia«. Spremljala sta ga sodelavec Auro Accurso in Aldo Rupel, tokrat v vlogi prevajalca, ki pa je napovedal, da si pri časopisu Isonzo Soča prizadevajo, da bi bila knjiga čim prej prevedena v slovenščino.

Stasi je svojo predstavitev začel s pozdravom v slovenščini, a nadaljeval v italijanščini, ker - kot pravi - v Gorici danes ni primerne podlage, »da bi se mi, Italijani, v mestu lahko naučili in govorili slovensko«. Kljub večkratnim poskusom, da bi na obmejnem območju funkcioniral tudi z znanjem slovenščine, »sem dejansko privilegiral vizualno komunikacijo. To nas združuje. To, kar vidimo, nam je skupno«. Prav s slikovnim gradivom, ki v knjigi bogati trinajst let Stasijevega dela, se je sprehodil po bolj ali manj znanih kotičkih Goriške, govoril o svojih občutjih, ko jih je, predvsem tiste v Sloveniji, po letih precej neopredeljeno zaprte meje odkrival in zbranim skušal povedati in pokazati, kako sta sicer dva naroda, danes živeča v dveh mestih, ki sta pravzaprav eno s svojo okolico, vendarle povezana s skupno zgodovinsko potjo in združena v iskanju izgubljenega spomina.

Pomembnost spomina je v nadaljevanju večera izpostavil tudi župan Gorice Ettore Romoli, čigar udeležbo je avtor knjige označil za močno in simbolično. Romoli je uvodoma izrazil presenečenje nad tem, da Stasi pozna »vsak kamen v Gorici in okolici, ne le tiste spomenike in obeležja, ki jih v glavnem bolj ali manj poznamo tudi ostali«. Prepričan je, da gre za pomembno delo, ki iz več zor-

nih kotov ohranja spomin tega območja, »brez nostalgije, ki se včasih zdi prekomerna, a je pomembna«. »Treba je ohranjati zgodovinski spomin na, kje je živimo. Kajti kraji brez spomina so poškodovani izginjanje,« je dodal Romoli in poudaril, da je knjiga pomembna tudi zato, ker ne govori le o Gorici in njeni okolici, temveč o nekem ozemlju, ki je edinstveno, ki je bilo umetno razdeljeno z mejo in ki se danes vrača v celoto. »Brez kančka nacionalizma ali revanšizma ... Gorica si je s schengnom ponovno prisvojila svoje ozemlje. Gorica ima zdaj spet svojo provinco, ki jo je izgubila, a ponovno pridobila, za skupno življenje s skupno usodo,« je svoje razmišljanje zaključil Romoli.

»Tako kot je Gorica dobila svojo provinco, je tudi provinca ponovno začutila svoj center, pravzaprav dva, ki se morata skupaj tudi razvijati,« je na to odgovoril novogoriški svetnik Tomaž Vuga, ki se je srečanja udeležil kot član Komisije za mednarodne odnose na mestni občini Nova Gorica. Pomudil se je pri dveh od predstavljenih fotografij, povezanih s Sočo, ki »teče skozi obe mesti, a z njima ni povezana. Mesta brez vode so kot mesta brez duše. Na žalost Gorica in Nova Gorica vode ne čutita. Pred tremi leti sem z dvema kolegom arhitektoma iz Gorice pripravil študijo, kako Sočo in obe mesti povezati v celoto. Odkrili smo veliko točk in možnosti povezovanja. Ena od teh je možnost povezave kolesarske poti od Solkana do Plav, ki je v izgradnji, z Gorico. Upam, da bo tudi ta knjiga pripomogla k temu, da bo ta ideja kdaj uresničena,« je s svojimi mnenji druženje zaključil Vuga.

Tamara Benedetič



Stasi, Accurso in Rupel na predstavitvi v kromberškem gradu

FOTO.T.B.